

Incumbensa da la fracziun da la PLD concernent la planisaziun dal territori (emprim sutsegnader Jochum)

Durant questa legislatura ha il parlament deliberà la nova Lescha davart la planisaziun dal territori. Ussa ston las vischnancas adattar lur plans dal territori a la nova legislaziun ubain schizunt als reveder totalmain.

La basa per la revisiun dals plans è per l'ina dada da la legislaziun e per l'autra definida tras il svilup demografic prognostigà. Il terren che stat a disposiziun è limità e fitg blers factors influenzeschan sia utilisabladad. La protecziun da la natira, il gaud, il territori agrar, las surfatschas cun culturas alternantas, ils privels, il spazi d'auas, quai èn mo intgins dals factors d'influenza che ston vegnir resguardads a chaschun da la revisiun da la planisaziun dal territori.

En quest connex na giogan deplorablmain factors economics quasi nagina rolla pli.

Vischnancas che na creschan betg pli, ston dezonar. Vischnancas che creschan, dastgan enzonar terren da construcziun. Las vischnancas elavuran lur planisaziun cun il svilup demografic prognostigà tenor il Fegl cun las datas communalas, stadi dal mars 2018 (basa da datas: 2016). Sco ch'i po vegnir constatà pliras giadas cun elavurar ils plans directivs regiunals Abitadi, vegn duvrada per quest intent ina nova basa da datas, stadi dal 2019, che permetta ina creschientscha anc pli pitschna. Questa basa renda la situaziun anc pli difficila, sche betg schizunt privlusa, particularmain per las vischnancas che ston dezonar. Il terren da construcziun daventa pli stgars ed uschia pli char.

Gia oz constatain nus ch'i dat en bleras vischnancas gronds problems d'avair avunda abitaziuns favuraivlas per l'atgna populaziun u avunda spazi d'abitar per stagiunarias e stagiunaris. Tenor l'Uffizi federal da statistica importava la part da las abitaziuns vidas – en cumparegliaziun cun l'entir dumber d'abitaziuns – en las regiuns Alvra, Partenz/Tavau, Engiadina Bassa e Malögia tranter 0,41 pertschient ed 1,05 pertschient l'onn 2021. En cas da dumber d'abitaziuns vidas da main che 2 pertschient discurren ins da mancanza d'abitaziuns. Senza abitaziuns che stattan a disposiziun e ch'èn pajablas, n'è ina creschientscha da la populaziun betg pussaivla. Er en connex cun la mancanza da persunas spezialisadas è la mancanza d'abitaziuns in ulteriur obstachel per pudair engaschar novas forzas da lavur en las regiuns perifericas.

Nossas interpresas da commerzi e da mastergn, quasi exclusivamain interpresas pitschnas e mesaunas, vulan sa sviluppar vinavant e meglierar lur process. Bleras giadas è quai mo pussaivel cun construir in nov edifizis u cun engrondir edifizis existents. Sch'il terren da construcziun daventa memia stgars e memia char per nossas interpresas pitschnas d'industria e da mastergn, vegn quai a daventar in ulteriur obstachel.

La Regenza ha confermà pliras giadas ch'ella veglia in ulteriur svilup da las regiuns perifericas e ch'ella veglia s'engaschar per vischnancas fermas ed independentas.

Bunas premissas tar la planisaziun dal territori pon sustegnair in tal svilup; cundiziuns generalas memia restrictivas vegnan però a franar fermamain il svilup da nossas regiuns perifericas. Per consequenza vegn anc dapli glied giuvna a bandunar questas regiuns che vegnan cun il temp a murir ora. La diversità dal chantun vegn a diminuir e las vischnancas che creschan vegnan ad esser confruntadas cun problems structurals da creschientscha.

Qua tras incumbensescha la fracziun da la PLD la Regenza:

1. La Regenza duai mussar, nua ch'igl existan – en il rom da la legislaziun surordinada – spazis libers en connex cun la planisaziun dal territori.
2. La Regenza duai examinar, sche la legislaziun chantunala (inclusiv las ordinaziuns) resguarda quests spazis libers e, sche inditgà, preschentar propostas per midadas.
3. La Regenza duai mussar, en cas ch'i ston vegnir observads differents interess ed en cas ch'i dat conflicts d'interess (p.ex. protecziun da la natira, protecziun dal gaud, spazi d'auas, zonas da privel, protecziun da la patria e.u.v.), co che tals conflicts pon vegnir schliads en l'interess da la vischnanca respectivamain co ch'i po vegnir garantì ch'ils interess da las vischnancas vegnian priorisads.

Cuira, ils 8 da december 2021

Jochum, Natter, Berweger, Censi, Claus, Engler, Flütsch, Hartmann-Conrad, Hitz-Rusch, Hohl, Holzinger-Loretz, Jenny, Kasper, Kienz, Kunz (Cuira), Loi, Marti, Michael (Castasegna), Mittner, Niggli (Samedan), Papa, Pfäffli, Rüegg, Schutz, Stiffler, Thomann-Frank, Thür-Suter, Waidacher, Weidmann, Wieland, Fetz